

NOVICE

LETO V. št. 20

V KOČEVJU, DNE 14. MAJA 1960

Cena 15 din

Človek je glavni tvorec družbenega proizvoda!

S peštrimi gradivom iz poročila in razprave, bomo naše bralce seznanili v tej in prihodnjih številkah.

Uspehi, doseženi v gospodarskem razvoju naše države, so merilo, s katerim lahko cenimo napore naših delovnih ljudi v graditvi socializma. To je tudi ocena dela sindikalnih organizacij, ki so uspešno delale na krepitvi in nadaljnjem razvijanju nagrajanja po učinku in še na celi vrsti drugih nalog. Po vsebini opravljenih nalog lahko vidimo velik pomen sindikalne organizacije, ki je z ozirom na naše pogoje danes veliko večji, kot je bil kdaj koli v zgodovini delavskega gibanja.

Predsednik, Feliks Vidmar bere poročilo

Tovariš Vidmar je v nadaljevanju svojega govora govoril o uspehih doseženih v občini Kočevje. Lahko trdimo, da je dejal, da se ne moremo več prilepiti k zastalim krajem, ker smo v celoti obnovili ne le predvojnne kapacitete, pač pa smo v veliki meri ustvarili nove proizvodnje zmogljivosti in razširili stare. Lani smo v občini dosegli že 6,3 milijarde celotnega dohodka, od tega je samo 600 milijonov ustvaril zasebni sektor, vse ostalo pa gospodarske in družbene organizacije. Posebno razveseljuje, da se hitreje narašča narodni dohodek. Ta je znašal leta 1958 do dve milijardi, leto kasneje pa se je povečal za 700 milijonov. Važno je predvsem to, da to povečanje ni bilo doseženo z zaposlitvijo nove delovne sile, marveč z boljšo produktivnostjo. Število zaposlenih se je povečalo za 5 %, narodni dohodek pa kar za 33 %.

ČLANI PLENUMA OBČ. SIND. SVETA KOČEVJE

Ivan SKRABAR, France OBERC, Drago PODREBERSEK iz Rudnika; Hedvika ZAKOVSEK iz Tekstilane, DUŠAN ŠKVARČ iz Ključavničarstva, Pavel DEBELJAK iz LIO, Julij SIMENC iz Trgoprometa, Stane POTISEK, OBLO, Konrad MIŠE, Avto, Feliks VIDMAR KGP, Stefan KAVAS, Stara cerkev, Jože URH, Podpreska, Milena OBREKAR, Instalacija, inž. Dušan ORAZEM, Kemična, Rudi ZBASNİK, Poslovna zveza, Pavla VIDMAR, Stanovanjska skupnost, Ludvik ZADNIK, Pošta, Ivan SIRAJ, učitelj, Oto VODUSEK, Zdravstveni dom, Edo MARUŠIČ, Zavod za zaposlovanje invalidov, Lojze MARINČ, Kočevska Reka, Jože ŠERČER, Kočevska Reka, Mirko JUŽNİČ, Zidar, Rudi OREL, Itas, Alojz ZNIDARSIČ, Kleparstvo, Pepca ZAJC, hotel Pugled in Ignac HORVAT iz Miške.

V nadzorni odbor: Sonja KOŠIR, Kočevski tisk, Leopold ROZIC, Zveznica, France KERSNİČ, Komunalna banka, Jože OZBOLT, Mizar in Marija LISAC.

Na prvem sestanku plenuma so bili izvoljeni v predsedstvo OBSS: Feliks Vidmar je predsednik OBSS, Drago Podreberšek tajnik, Oto Vodusek blagajnik, Ivan Skrabar, Hedvika Zakovšek, Pavel Debeljak, Stane Potisek, Milena Obrekar, Dušan Orazem, Rudi Zbasknik, Lojze Marinč, Mirko Južnič in Rudi Orel.

V SOBOTO, 7. MAJA, JE BIL V KOČEVJU LETNI OBČNI ZBOR SINDIKALNEGA SVETA. ZBORU JE PRISOSTVOVAL TU DI PREDSTAVNIK REPUBLIŠKEGA SVETA SINDIKATOV JOŽE PLEVNİK IN ZASTOPNIK DELAVSKE ENOTNOSTI, PO IZVOLITVI ORGANOV ZBORA, JE PREDSEDNIK OBSS FELIKS VIDMAR PODAL DALJŠE POROČILO. DELEGATI SO POSLUSALI SE POROČILO BLAGAJNIKA IN NADZORNEGA ODBORA.

Letošnji plani so postavljeni še višje in bo potrebno veliko naporov, da bo vse, kar je zastavljeno, tudi izpolnjeno. Tu imajo važno nalogo sindikalne podružnice in občinski sindikalni svet. Preteklo leto pa ni bilo sodelovanja med sindikati in zborom proizvajalcev pri občini. Ljudski odbor niti ni obveščal občinski sindikalni svet kdaj so seje.

V nadaljevanju je govornik opisal stanje večjih podjetij v občini, s posebnim poudarkom na kmetijski posesti. Vsebinsko te razprave bomo objavili v posebnem sestavku.

O tarifnih pravilnikih je dejal, da so dobro sestavljeni, toda v glavnem so ostali taki, kot so bili ob sprejemu. Napačno je, da kolektivni ne iščejo novih načinov in oblik nagrajevanja na podlagi lastnih izkušenj.

Zelo pomemben činitelj v podjetju, ki lahko bistveno vpliva na povečanje proizvodnje, so delavski sveti, ki letos praznujejo desetletnico. Tem morajo sindikalne organizacije posvetiti več svojega dela, ki naj se ne konča z vsakoletnim izborom članov DS. V desetih letih se ni spremenil način obveščanja vsega kolektiva o delu in sklepih organov samoupravljanja. Obveščanje prek oglasnih desk je zastarelo in današnjemu času, ko sodelujejo vsi proizvajalci, neprimerno. Člani delavskih svetov naj osebno obveščajo proizvajalce o stanju in vodenju podjetja.

Težiče predsednikovega govora je bilo na izobraževanju delavcev in skrbi za človeka. Dosedanje delo sindikalnih podružnic je bilo vse preveč usmerjeno v povečanje proizvodnje, ne da bi pri tem upoštevali človeka kot glavnega tvorca družbenega proizvoda. Zelo velika skrb je bila posvečena strojem in opremi, skrb za upravljalca strojev pa se je končala s sprejemom pravilnikov o higijsko tehnični zaščiti (HTZ).

Na področju izobraževanja je veliko storila Delavska univerza, vendar priroči velikih potreb še vedno premalo. Težko je opravičiti, da razen pri »Zidarju« in Poslovni zvezi niso uspeli seminarji za člane delavskih svetov. Kljub pomankljivemu poznanju pravic in dolžnosti upravljalcev, le-ti niso prihajali na seminarje.

Precej je Delavska univerza storila pri pridobivanju kvalifikacij. Več delavcev je opravilo izpite za razne kvalifikacije. Pri tem pa se je pokazalo, da so kandidati sorazmerno dobro obvladali predmet iz stroke, za katero so opravljali izpit, manj pa so vedeli o družbeni ureditvi in delavskem upravljanju. Bili so primeri, ko nekateri

Nekateri se še upirajo zavarovanju

Kako je z zavarovanjem kmetijskih proizvajalcev v ribniški občini, se je glaslo vprašanje, ki smo ga zastavili upravniku Podružnice Zavoda za socialno zavarovanje v Ribnici Lojzetu Koširju. Do 20. aprila bi se moralo odzvati vabilom za zavarovanje 1230 kmetijskih proizvajalcev, odzvalo pa se jih je do omenjenega datuma 984 ali 80 %. Izdanih je bilo 3288 zdravstvenih izkaznic. Če računamo še na 246 zamudnikov, bo potrebno izdati še 950 zdravstvenih izkaznic.

Zamudnike sedaj drugič kliče, da se vključijo v socialno zavarovanje. Tisti, ki se tudi sedaj ne bodo odzvali (precej se jih je odzvalo v teh dneh), bodo zavarovani po uradni dolžnosti.

Zanimali so nas tudi vzroki, zakaj nekateri odklanjajo socialno zavarovanje, ki je za kmetje vsakakor velika pridobitev, pa tudi materialni prispevki za zavarovanje niso preveliki. Zvedeli smo, da nekateri odklanjajo zavarovanje z izgovorom, da niso sposobni plačila (koliko stanejo danes bolnišnice in zdravila, ti ljudje verjetno pozabljajo!), drugi zato, ker je baje s tem zavarovanjem premalo zajeto

teri sploh niso vedeli, da imamo delavsko upravljanje podjetij.

Kritiziral je nenačrtno uporabljanje sredstev iz sklada za kadre, ki ostaja podjetjem. Skoro nobeno podjetje teh sredstev ni uporabilo, in razen enega podjetja, še nikjer nimajo izdelanih programov za uporabo teh sredstev. Danes ne moremo zahtevati od delavca večje proizvodnje, ne da bi pri tem pogledali kako in pod kakimi pogoji ta dela na delovnem mestu.

Prelomiti je treba z staro miselnostjo o papirni kvalifikaciji. N delovnem mestu prav nič ne potrebujejo delavca, ki ima veliko spričeval, marveč takega, ki zna dobro in hitro delati. Temu mora slediti naloga: izobraževati delavca za konkretno delovno mesto!

Dosedanje izkušnje nam kažejo, da so službe, ki skrbje za delovnega človeka, najšibkeje, v večini primerov pa jih sploh ni. Sindikalne podružnice morajo postati gonilna sila, ki bo postavila človeka v proizvodnji na prvo mesto. Prve naloge bodo opravile kadrovske socialne službe, ki pa ne bodo socialne službe, kot to nekateri pojmujejo. Njih naloge je krepiti delovne sposobnosti vsakega, da bo lahko čim več ustvaril.

Kadrovska socialna služba bo svoje delo usmerjala na delovna razmerja, osetne dohodke, izobraževanje, zdravstvo in HTZ, ter osebno delo z ljudmi. Naloga na področju delovnih razmerij bo

Delegati na občnem zboru Občinskega sindikalnega sveta

Ni pregleda o izpolnitvi četrletnih planov!

Pred dnevi je bila v Ribnici druga seja Zbora proizvajalcev Občinskega ljudskega odbora. Razpravljali so o izvrševanju družbenih planov v gospodarskih organizacijah, o volitvah delavskih sve-

to in upravnih odborov podjetij in drugem.

Pregled izvrševanja planov za I. četrletje ni mogel dati odbornikom celotne podobe o realizaciji planov, ker so dostavili potrebne podatke le nekatera podjetja. Zaradi tega so bili odborniki upravičeno mnenja, da v podjetjih, kjer do roka niso poslali na občino podatkov o realizaciji družbenega plana, niso na tekočem...

Posamezna podjetja so takole izpolnila svoje naloge v prvem četrletju: Kovinsko podjetje Ribnica je preseglo plan za 29 %, LIP Ribnica je količinski plan preseglo za 8 %, finančni plan pa niso izpolnili (zaloga lesa in drugo, kar bo realizirano v prihodnjih mesecih). Zlčne tkanine in pletenine Ribnica so presegle plan za 55 %, plan je dosegla in delno presegla tudi »Stolarna« Sodražica. Trgovsko podjetje »Jelka« je doseglo finančni

Potrebujejo dvajset učiteljev

Na območju občine Ribnica deluje osem osnovnih šol, ki jih obiskuje 1400 otrok. Šole so v Ribnici, Sodražici, Dolenji vasi, Grčaricah, Sušju, Velikih Poljanah, Gregorju in na Gori.

[Najbolj problematično stanje je v šoli na Gori. Pouk se vrši v privatnih, za šolo neprimernih prostorih. Stanje pa se bo kmalu izboljšalo. Letos je v načrtu dograditev novega šolskega poslopja. V ta namen že imajo zagotovljena

sprejem in razvrstitev novih delavcev. Sedaj se dogaja da novo sprejetega delavca ne seznanijo, z osnovnimi zahtevami podjetja in delovnega mesta. Ni bilo čudno, če se je začetnik, mlad delavec že prve dni ponesrečil!

(Se nadaljuje na 2. str.)

V ribniški občini narašča število nesreč!

Pred kratkim je bilo v Ribnici V. redno zasedanje skupščine Podružnice zavoda za socialno zavarovanje v Ribnici. Pregledali so sklepe zadnjega zasedanja skupščine, se seznanili o poteku zborov volilcev-zavarovancev, poslušali poročilo o delu Podružnice v letu 1959. Razpravljali so o zdravstvenem zavarovanju kmetijskih proizvajalcev in drugih aktualnih zadevah iz področja socialnega zavarovanja in na izpraznjena mesta izvolili dva nova člana v Izvršilni odbor Podružnice.

Naš napis bo zajel nekatere značilnosti, ki so jih obravnavali na skupščini. Če gremo po kronološkem redu razprave, dajmo prvo mesto pomenu gradnje zdravstvenega doma v Sodražici. Obnovljena zgradba (bivši prostor ObLO), kjer je bilo prvotno mišljeno, da bi bila zdravstvena postaja, je namenjena za druge namene. Zato narekujejo potrebe gradnje nove stavbe za zdravstveno postajo. V Sodražici je bil ustanovljen iniciativni odbor za gradnjo doma. Temu odboru naj nudijo prebivalci iz tamkajšnjega območja in drugi faktorji vso pomoč.

Dan časa so se zadržali v raz-

Popis kmetijskih gospodarstev

NEDELJO, DNE 15. MAJA 1960, SE BO ZAČEL PO VSEJUGOSLAVIJI POPIS KMETIJSKIH GOSPODARSTEV, KI BO TRAJAL DO 31. MAJA 1960. PODATKI, KI BODO ZBRANI S POPISOM O POSAMEZNIH KMETIJSKIH GOSPODARSTVIH, SO NAMENJENI IZKLJUČNO ZA STATISTIČNO OBDELAVO IN JIH NI DOVOLJENO UPORABITI V NOBEN DRUG NAMEN. POPISOVALCI IN DRUGE OSEBE, KI BODO SODELOVALE PRI POPISU, MORAJO OHRANITI KOT URADNO SKRIVNOST VSE, KAR ZVEDO PRI POPISOVANJU, TAKO DOLOČA ODLOK ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA O TEM POPISU.

RAZUMLJIVO JE, DA JE TO VELIKA AKCIJA ZA NAŠE KMETIJSTVO IN JE ZELO VAŽNA ZA NADALJNI RAZVOJ SODOBNE KMETIJSKE PROIZVODNJE, KI SE VEDNO BOLJ RAZVIJA S POMOČJO NAŠE DRUŽBE KOT CELOTE.

OBČINSKI ODBOR SZDL V KOČEVJU IN KOMISIJA OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA ZA POPIS KMETIJSKIH GOSPODARSTEV VABITA VSE KRAJEVNE ODBORE IN ČLANSTVO SZDL, DA POMAGAJO POPISOVALCEM IN INSTRUKTORJEM, KI BODO IZVAJALI TA POPIS, DA BO TA AKCIJA ČIMBOLJE IZVEDENA.

pravi o zborih volilcev-zavarovancev, ki so bili v oktobru in novembru lani v Sodražici, Loškem potoku, Podpreski, Laščah, Ribnici in Grčaricah. Udeležba na zborih je bila z izjemo v Podpreski (najslabša je bila v Ribnici) precej skromna. Zbori zavarovancev imajo namen, da seznanijo ljudi o nalogah, ki jih ima socialno zavarovanje, kakor tudi pravicah, ki jih imajo zavarovanci. Na zborih so se pogovorili in izmenjali mnenja, ki so bila marsikomu v korist. Na skupščini so bili mnenja, da bi bili zbori volilcev-zavarovancev vsaj dvakrat na leto.

Zdravstvena preventivna dejavnost bi bila lahko uspešnejša, če bi pri tem pokazali več razumevanja in sodelovali organi delavskega samoupravljanja, sindikalne podružnice in vodstva podjetja. Predmet razprave je bilo tudi koriščenje letnega oddiha delavcev, ki delajo na težkih delovnih mestih.

Zanimiva je bila ugotovitev o povečanju stroškov za zdravljenje v bolnišnicah (v primerjavi z letom 1958 so se stroški povečali lani za 4.118.000 din). Na povečanje je vplivalo večje število ostrih dni in povišanje cen oskrbnega dne (povprečno za okrog 300 dinarjev dnevno).

Število nesreč pri delu narašča, lansko leto so zabeležili za 9 % več nesreč kot v letu 1958, na drugi strani pa občinska HTZ komisija ugotavlja ob pregledih vedno ene in iste pomanjkljivosti. Porast nesreč pri delu gre predvsem na račun težjih poškodb. Največ se ponesreči mladih ljudi od 20 do 30 let starosti. Podružnica je lani evidencirala 272 nesreč pri delu, zaradi katerih so v breme socialnega zavarovanja (za 2651 delovnih dni) izplačali nadomestnih plač v znesku 1.288.000 din. Gospodarske organizacije so za 1669 izgubljenih delovnih dni izplačale za 811.000 dinarjev nadomestnih plač. Temu moramo pripisati še škodo, ki jo je utrpelo zaradi izpada ponesrečenih delavcev naše gospodarstvo. Izguba, če jo tako imenujemo, znaša 4.320.000 din.

Vse to narekuje, da storijo v podjetjih odločneje korake za zmanjšanje delovnih nezd, ter o tem, kar je bilo predlagano na skupščini, da bi v večjih podjetjih, ali za več podjetij skupaj, namestili varnostne tehnike. Vsekakor bi se ta investicija bogato izplačala.

Skupščine so se udeležili in sodelovali v razpravi tudi gostje iz Ljubljane, političnih organizacij in podjetij iz Ribnice.

PO SVETU

● V ponedeljek 16. maja, se bodo v Parizu vsedli za isto mizo predsedniki držav štirih »velikih«: Združenih držav Amerike, Sovjetske zveze, Velike Britanije in Francije. V teh dneh tečejo zadnje priprave za to pomembno konferenco. Britanski ministri predsednik Macmillan je izjavil, da odhaja na predsedniško konferenco med Vzhodom in Zahodom v pre-

pričanju, da bodo udeleženci konference storili vse, da bi zagotovili dober in uspešen zaključek pogajanj. Pred pričetkom konference je ruski premier Hruščev poslal v zvezi s sestankom v Parizu poslanice predsednikom ZDA, Velike Britanije in Francije.

● Na povabilo predsednika republike Josipa Broza Tita bo obiskal v juniju Jugoslavijo predsednik Združene arabske republike Gamal Abdel Naser.

● V Jugoslaviji se je mudil na obisku prvi državljani ZAR Sukri el Kuatli. Visok gost je pred odhodom iz naše države izrazil zadovoljstvo z obiskom. Poudaril je, da borbo jugoslovanskih narodov za neodvisnost tem bolje razumejo tisti narodi, ki se tudi sami zanjo borijo.

● Tunizija je sporočila, da so francoske vojaške enote 6. maja vdrle pet kilometrov globoko na tunizijsko ozemlje. Francoske vojaške oddelke so ščitila oklopna vozila. Enote so streljale s strojnimi, nato pa so se umaknile. Francozi so tudi obstreljavali s topovi tunizijsko ozemlje, njihova letala pa so večkrat preletela ozemlje Tunizije.

● V Bejrutu bo 25. maja izredni sestanek zunanjih ministrov Arabske lige. Na sestanku, ki bi moral biti prvotno konec aprila, bodo med drugim govorili tudi o odnosih med arabskimi državami.

● V Južnoafriški uniji traja obsedno stanje že več kot šest tednov. Tamkajšnja opozicijska združena stranka zahteva od vlade, naj bi ta čimprej revidirala svojo politiko. Sedani nemogoči položaj v deželi terja dnevno več kot pol milijona funtov šterlingov izgube. Evropsko prebivalstvo se vse bolj seli iz dežele zaradi rasistične vladne politike.

● Ameriški predsednik Eisenhower se bo med svojim obiskom na Japonskem od 19. do 23. junija letos, mudil en dan, 22. junija, v Južni Koreji. Na Japonsko bo Eisenhower prispel po obisku v Sovjetski zvezi.

● Predsednik Ljudske skupščine LRS Miha Marinko se je mudil na obisku v Milanu. Tamkaj si je ogledal več tovarn in ustanov.

VELIKO ZBOROVANJE

Prebivalce mesta Kočevja in okolice vabimo v torek 17. maja ob 16. uri na veliko politično zborovanje, ki bo pred Samskim domom. Sprejeli in pozdravili bomo šofete mladosti, o V. kongresu SZDL Jugoslavije, pa bo govoril naš delegat tovariš BORIS MIKOS.

V primeru slabega vremena bo zborovanje ob isti uri v Šeškovem domu.

Pozivamo hišne svete in lastnike hiš, da v čast zborovanja izobesijo zastave.

Občinski Odbor SZDL Kočevje

OB ROBU

RAZDVOJENO ŽIVLJENJE

Slonel je ob pulu točilne mize in si podpiral z rokami glavo, ki je bila že polna alkohola. Potem je prisel k moli mizi. Nekaj časa je mirno sedel, potem pa skozi stisnjene zobe izustil: »Vidiš, kaj naredi iz človeka neurejeno zakonsko življenje.« Čeprav je iz njega dihal alkohol, sem vseeno prislutnil človeku v delovni obleki, ki bi mu prisodil nekaj nad 30 let.

»Vidiš, kakšen sem, vidiš kaj je iz mene naredil alkohol, čeprav prej nisem nikoli pil...«

Pripovedoval je, da je precej časa živel v srečnem zakonu z ženo, ki mu je rodila četrto otroka. Njegov je bilo 17 let, njemu nekaj nad dvajseto, ko sta se vzela. Skrbel je za otroke in ženo... do tistega dne, ko je zvedel, da ima žena razmerje z drugim moškim. Ona pravi da ni res, on verjame govoricam... Dvakrat sta bila zaradi tega že pred sodiščem. On trdi svojo, ona vztraja pri svojem, da ni kriva...

Preteklo je pol leta, odkar je začel piti. Od žene in otrok živi ločeno. Kdo skrbi za otroke? Kljub ločenosti v obeh sem razbral, da pijanosti je hudo za otroke — najstarejši je trinajst let, najmlajšemu bo 4 leta. Iz nedolžnega odgovora sem sklepal, da skrbi za otroke žena. Pred kratkim se je zaposlila...

Prigovarjal sem mu, naj neha s pijančevanjem. Sam v sebi naj premaga tli demon, ki mu pravi alkohol in naj začne novo življenje. Čas bo zacelil vse rane, ki so mu jih zasekale v srce govorice o njegovi ženi. Kaj pa če so govorice laž... Objubil je, da bo prenehal s pitjem, glede žene pa ostane pri svojem. Odsel je z negotovimi koraki in razdvojen sam s seboj, ali domov ali v drugo gostilno, ne vem povedati...

-ta

Popis spomenikov iz časov NOB

Vrnili smo obisk nižkim pionirjem

Vem, da se vsi, ki ste gledali lepo uspelo igrice »Heidi«, spominjate pionirjev osnovne šole Moša Pijade iz Niše, ki so bili v zimskih počitnicah naši gostje. Z njimi smo postali pravi prijatelji, zato nam je bilo slovo od njih toliko težje. Toda obljubili smo jim, da jim bomo v majskih počitnicah obisk vrnili. Seveda bi šli radi kar vsi v Nišo! Toda zaradi drage vožnje nas je odšlo na to dolgo pot le 13 pionirjev, in sicer iz naše šole: Zorka Denčič, Vojko Švigelj, Tone Fink, Zalika Zobec, Danilo Hočvar, Majda Artač in jaz; iz Seškove šole pa: Milena Honzak, Metka Levstek, Anica Kastelic, Nuška Rudolf, Jadran Novak in Slavka Kosi. Spremljali sta nas tovarišici Reška Ožura in Malči Andoljšek. Kako težko smo čakali odhoda, si lahko mislite. Kar nestrpni smo bili! Toda kdor čaka, dočaka in tako smo tudi mi dočakali 23. april dan našega odhoda. Zjutraj smo šli v šolo, toda vse dopoldne so nam uhajale misli le k našim bratskim pionirjem. Pa tudi skrbelo nas je, ker smo vedeli, da v Srbiji ne bomo zastopali samo kočevske pionirje, ampak pionirje Ljudske republike Slovenije. Odpovali smo s popoldanskim vlakom. Do Ljubljane smo se peljali s »hitrim« kočevjarjem, tam smo

po dvournem čakanju presedli na Orient-Expres, s katerim smo prišli ob 8. uri zjutraj v Beograd. Tam smo imeli le toliko časa, da smo pozajtrkovali, nato pa zopet na nov vlak. Vso pot smo se šalili. Vojko in Slavka sta večkrat raztegnila svoj »meh«, ko pa se je zdnilo, je bilo dovolj paše za naše radpovedne oči. Saj so mimo nas drvele pokrajine, mesta in vasi, ki so bile za nas čisto nove, nepoznane. Seveda smo tudi malo zadremali, da ni bila nedej predolga.

Cim bolj smo se bližali cilju našega potovanja, Nišu, tem bolj smo postajali nestrpni. In končno — Niša! Na postaji nas je pričakala množica pionirjev. Ko so nas zagledali stari znanci, to je oni, ki so bili naši gostje v zimskih počitnicah, so bili nepopisno veseli. Snidenje je bilo prisrčno. Potem so se pa kar malo spili, ker so vsi hoteli nositi našo prtljago.

Med živahnim pomenkom smo se ustavili v šoli, kjer so nas pogostili s srbskim »sladkim« in torto. Nato je odšel vsak izmed nas k enemu izmed nižjih pionirjev na dom. Na žalost, bilo nas je pre-malo, kajti čakalo je več pionirjev, ki bi bili pripravljeni nuditi gostoljubje. Ti so se žalostno sami vračali domov. Starši so nas zelo lepo sprejeli in nam omogočili, da smo se počutili kakor doma. Bili so tako prijazni in skrbni, da smo se v novo okolje kar hitro zvižili. Nekateri so takoj po našem prihodu pisмено obvestili naše starše, da smo srečno prispeli v Nišo in da se imamo dobro, nekateri so nas spremili na postajo, ko smo se vračali. O našem bivanju v tem mestu je menda vedelo skoraj vse prebivalstvo. Zelo nas je presenetilo, ker so nam na čast priredili pionirji osnovne šole Moša Pijade akademijo. Nad odrom je bil napis: Živela saradnja pionira Niške Kočevje! Na akademiji so sodelovali tudi naši pionirji. Najbolj burno je bil pozdravljen Vojko. Saj je tako navdušen igral na harmoniko, da je moral navdušiti poslušalce.

Prijetni dnevi so tako hitro minili in posloviti smo se morali. To je bilo težko slovo: iskreni stiski rok, bratsko objemanje in celo solze. To je znak, kako smo si dobri prijatelji. Našim gostiteljem smo se pisмено zahvalili in nekateri smo jih povabili na počitnice. Med našimi brati Srbi smo doživeli toliko lepega, da se vsega ne da opisati.

Janez Smolej,

-LA VII. b razr. Bračičeva šola

Nastop ribniških pevcev

29. aprila je bil v Ribnici mladinski pevski festival, na katerem so nastopili mladinski pevski zbori iz osnovnih šol Ribnica, Dolenja vas in Sušje (skupno okrog 200 mladih pevcev). Dan pred festivalom, na generalki, je bil navzoč tudi naš znani skladatelj Radovan Godec, ki se je zelo pohvalno izrazil o mladih pevcih.

Mladi pevci ribniške šole so nastopili pod vodstvom Franca Debeljaka, iz Dolenje vasi pod vodstvom Toneta Petka in iz Sušja

OB ZICI

V soboto in nedeljo je bil v Ljubljani IV. tradicionalni partizanski pohod »Ob žici okupirane Ljubljane«. V soboto so bili na pohodu pionirji, vso nedeljo pa so se vrstila tekmovanja v pohodu in štafeti moških in ženskih ekip. 23 tisoč jih je nastopilo.

Iz Kočevja je poslal 10 ekip TVD Partizan, po eno pa Pošta, Kočevski tisk, strelec, predvojaška in drugi.

Rezultati tekmovanja še niso znani, ko bodo, jih bomo objavili.

Mladinski aktiv na sodražski šoli

Se nekaj tednov in mladinci osnovnošolskega mladinskega aktivna v Sodražici bodo odšli na novo življenjsko pot. Nekateri si bodo že izbrali poklic, drugi pa bodo nadaljevali šolo. Že sedaj zatrujejo, da ne bodo pozabili dosedanjega šolanja, posebno pa zadnjega leta ne, ko so sestavljali dober razredni kolektiv z razredno skupnostjo in samostojnim mladinskim aktivom. Čeprav imajo veliko učenja, so vendar kos številnim nalogam, ki jim jih nalaga mladinska organizacija. Redno pripravljajo mladinske sestanke, prav tako sestanke razredne skupnosti. Dobro vedo, da ni vse, če imajo pestre sestanke. Zavedajo se, da se morajo prav oni, edini mladinci na šoli, vključiti v krožke, ki obstajajo na šoli, sodelovati v izbranih točkah na proslavi ipd. Skratka, biti morajo vzgledni pionirski skemni odred. Določene naloge rešujejo skupno s pionirji.

Mladinci VIII. razreda so v začetku šolskega leta sami priznali, da premalo vedo o mladinski organizaciji, njenih nalogah itd. Pravi mladinci so postali šele tekom šolskega leta. Povedali so, da bodo pionirje VII. razreda dobro pripravili na sprejem v mladinsko organizacijo, in sicer tako, da jih bodo povabili na nekatere mladinske sestanke in z njimi razpravljali o najvažnejših problemih mladinskega življenja. Ko so se mladinci naročili na časopis »Mladina«, so pomislili tudi na pionirje VII. razr. in med njimi našli nekaj naročnikov.

Kakšno je bilo delo mladinskega aktivna v letošnjem šolskem letu? Mladinci so sodelovali na vseh proslavah ob državnih praznikih. S pomočjo nekaterih pionirjev iz VII. r. so našli tudi Ingoličovo socialno igrice »Sirote«, pridno so delali v literarnem krožku itd.

Vsebinsko njihovih mladinskih sestankov je dokaj različna, kar pomeni dnevni red v zapisnikih. Včasih rešujejo zgolj mladinske probleme, imajo redne politične pre-

Te dni so podrlj stanovanjsko hišo št. 1 na Reški cesti (nasproti gostilne Pugled — prej Kafjež). To je bilo potrebno zaradi rekonstrukcije ceste in ureditve kanalizacije. Če bo vreme ugodno, bodo že ta mesec končali z zemeljskimi deli na odseku ceste Kočevje—Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Livold, junija pa asfaltirali

Prvi maj v Loškem potoku

Po mojem mnenju je osrednji problem Kočevja umazana in neurejena Rinža. Verjetno le redko kdo ve, koliko milijonov je bilo že dano za urejevanje Rinže, gradnje jezov, ureditve otoka itd. Pred vojno pa občina še deset tisoč dinarjev ni dala, pa je bila Rinža bolj urejena kot sedaj. Takrat so večkrat pokosili zelenje, ki zraste nad površino vode, skrbeli za čiščenje in Rinža je bila v redu. Takrat so se kopali celo pred jezo, v središču mesta, na zadnji skupščini ZSZ pa je bilo povedano, da bodo letos prepravili kopanje celo v Rinžo, preden pride v mesto.

Na zborih volivcev letos sploh niso več omenjali ureditve Rinže, in iz tega sklepam, da tudi niso predvideli nobenih sredstev. Pred tremi leti so pri mostu na Roški cesti zgradili zasilen jez in pričeli s čiščenjem dolnjega toka Rinže, javno je bilo objavljeno, da bodo tako očistili vso strugo skozi mesto. Na žalost, jez so zgradili, čistili pa sploh niso začeli.

Naj odgovorni tovariši povedo, kaj se namerava z Rinžo; jo bodo očistili, uredili otok, pokosili zelenje...? Če pa ne mislijo ničesar narediti, naj pripeljejo vrtni sveder, zvrtajo luknjo do prepustnih tleh in Rinža ne bo več. Problem bo rešen.

J. H. upokojenec

2-26 — Tone Knavs, referent za komunalne zadeve ObLO: Na sejah sveta za komunalne zadeve smo večkrat obravnavali ureditev Rinže. Brez koristi bi bilo nenačrtno vlagati denar tako kot se je že delalo pred leti; zato je ljudski odbor dal izdelati študijo in načrt, s katerim bomo dokončno vedeli kaj in kako se da Rinžo urediti. Letos bodo strokovnjaki Hidrometeorološkega zavoda opravili vsa opazovanja in Projektivno podjetje za nizke gradnje bo izdelalo podroben načrt.

Osnovni problem Rinže je v tem, da ima premalo dotoka vode in struga nekje pušča. Ko bo speljan vodovod od Obrha pri Blatah, se bodo izviri Rinže, ki jih sedaj brskamo za vodovod, stekali v Rinžo, ravno tako bodo podjetja lahko uporabljala vodo iz vodovoda in ne iz Rinže. Velik del odpadne vode je že speljan za jez in ko bodo našli luknje, kjer struga pušča, bodo verjetno očistili tudi vso strugo in ji dali trdno dno. Presekali bodo nekatere ovinkne pri stadionu in zožili strugo.

Problem zase je otok, ki ga bo treba utrditi, ker je sedaj kamen samo nalagan, ali pa ga podreti. Po suhi strugi skozi Dolgo vas so zamašeni požiralniki in Rinža ob deževju poplavlja, požiralnike bomo poiskali in jih očistili.

2-69 — Alojz Hočevar, upravnik Komunale: Sem bil že pred vojno v Kočevju in reči moram, da takrat ni bila Rinža dosti boljša. Vedeti je treba, da spričo razvoja veliko več vode porabimo, dotoka pa ni večjega. Del struge od mostu na Roški do jezov smo pred tremi leti očistili, ker ni bilo več denarja, smo nadaljno čiščenje ustavili. Lani smo uredili otok, ga posejali s travo, toda rase in goske bližnjih sosedov so otok spet opustošile.

Lepa, udarna pesem, ki že pol-druge desetletje spremlja rast in napredek, borbo in stremiljenja za lepšo prihodnost naših narodov, ponosna pesem časa, mladine, pesem delovnih zmaga!... Vsa leta po vojni že odmeva po vsej domovini in govori o čudovitih delovnem poletu jugoslovanske mladine, govori o žuljih in veselju, o potnih sragah in neomajni veri v zmago, o stotinah kilometrov cest in železnic, elektrarnah in o mestih, ki jih je mladina zgradila, pesem, ki dovolj zgornjo potrjuje, da je naša mladina vreden naslednik borcev za novo življenje.

Vsako leto se po vsej domovini zbira mladinske delovne brigade in odhajajo na delo... In za njimi ostajajo kilometri cest in železnic, ostaja delo mladih rok in govori... govori... In ko se brigadirji poslavljajo, odhajajoč zopet domov, si prisrčno stiskajo roke; trde, žuljavne roke in si kličejo: »Na svidenje prihodnje leto!« To ni fraza, vladnostna fraza, to je priščana, premišljena beseda tovari-

V prejšnjih časih delavci niso imeli takih pravic, kot jih imajo sedaj. Delali so po 16 ur na dan. Tudi otroci so morali delati, da se je družina lahko preživela. Plače so bile zelo nizke... Danes je pri nas drugače. Delavci delajo samo po 8 ur, zaslužijo večje plače itd.

Dandanes praznujejo 1. maj — praznik dela skoraj po vseh državah. Posebno slovesno ga praznujemo v Jugoslaviji. Tudi v Loškem potoku smo lepo proslavili 1. maj. Učenci osnovne šole smo imeli v dvorani na Hribu proslavo v počastitev velikega praznika. Proslava je lepo uspela.

V dnevi pred 1. majem smo posekali smreko za mlaj. Dan pred praznikom so nekateri učenci in učence spletile vence in z njimi okrasili šolo. Okrasili so tudi druge stavbe. Mlaj so postavili v soboto popoldne, zvečer pa je plapolalo več zastav.

V nedeljo, 1. maja, je bila povorka, v kateri so sodelovali gasilci, lovci, smučarji, mopedisti ter seveda tudi šolska mladina. Povorko je gledalo precej ljudi, bilo bi jih še več, če bi bilo boljše vreme.

Na kraju sta govorila tovariša Hae in Zdenko Mohar. Tov. Hae je govoril o napredku podjetja »Smreka«, tov. Mohar pa je v

Pri pionirjih onkraj Kolpe

Dan OF in krajevni praznik, 27. april, smo pionirji prifarske šole proslavili s pohodom v prijazno vasico onstran Kolpe — v Podstene. V zgodnjih jutranjih urah smo se zbrali pred šolo. Obrazi učencev so bili mračni, saj je začelo deževati. Toda nismo omahovali. Na pot smo šli z upanjem, da bo prenehalo deževati.

V dolgi vrsti smo korakali skozi Farno, Slavski laz, prekoračili smo visoki most čez Kolpo in prišli na Hrvaško. Po blatni gozdni poti smo krenili navkreber. Kako so se razjasnili naši obrazi, ko smo zadihali svež zrak v osrčju zelene gozda. Pospešili smo korake, premagali utrujenost in se v živahnem kramljanju bližali cilju.

Ustavili smo se pred šolo v Podstenu. Učenci so se ravnokar zbirali k pouku. Povabili so nas v razred in nam prepustili prostore. Kar prilagojeno se nam je, ko smo posedli in si ogledovali učilnico. Bila je čedno urejena. Takoj smo spoznali, da je učilnica snažna. Pogovor z učenci te šole je postal vedno glasnejši. Marsikaj zanimivega smo si vedeli povedati. Mnogo smo zvedeli o njihovem delu.

Potem smo skupno priredili kulturni spored. Naša součenka je v krajiših besedah opisala namen našega pohoda ter orisala praznik OF in delo ter pomen te organizacije. Naš pevski zbor je zapel nekaj pesmi, njihovi pevci in recitatorji pa so dopolnili naš program.

Odkar se hranimo s pasteriziranim mlekom imajo otroci in tisti, ki imajo slab želodec, nenehno drisko.

Ali je temu krivo mleko? M. H. gospodinja

3-65 — dr. Aleksander Muster: S pasterizacijo uničimo klice, ki lahko povzročajo prebavne motnje in hkrati ohranimo kakovost mleka. Res je, da ima več otrok drisko in vzrok je verjetno v silaži s katerimi krmijo krave in nepravilni pasterizaciji.

imeni množičnih organizacij Loškega potoka vsem Potočanom čestital za praznik 1. maj.

Milka Samsa, V. r. o. š. Loški potok

Gasilci pionirji so tekmovali

Po navodilih gasilske zveze so bile že dalj časa v več gasilskih društvih priprave za tekmovalni mladinski gasilski naraščaj. V nedeljo, 8. maja, se je na nogometnem igrišču pri Seškovem domu v Kočevju zbralo 60 mladih gasilcev iz Kočevja, Stare cerkve, Rudnika, Dolge vasi, Livolda in Črne potoka, da se v počastitev Tedna mladosti medsebojno pomerijo v strokovni sposobnosti in športni spretnosti. Tekmovanje je obsegalo 8 različnih disciplin. Prvo mesto so osvojili pionirji gasilskega društva Kočevje s 472 točkami, drugo mesto Stara cerkev s 456 točkami, III. mesto Rudnik s 448, četrto mesto Dolga vas s 437, peto mesto Livold s 414 in šesto mesto pionirji iz Črne potoka s 389 točkami. Vse edince so pokazale dobro strokovno sposobnost, dobro disciplino in športno spretnost.

Pionirji gasilskega društva Kočevje in Stare cerkve se bodo udeležili okrajnega tekmovanja, ki bo

Nazadnje se nam je njihov načelnik toplo zahvalil za obisk, naš pa jih je v imenu vseh nas povabil na obisk v Farno. Prav pristrčno smo se poslovili in žal nam je bilo, da so prijetne urice tako hitro minile. Morali smo se ločiti in se napotiti domov.

27. marec, dan mnogih naših doživetij na pohodu v Podstene, nam bo dolgo ostal v spominu.

Benčina Zlatka, VII. razr. Vas-Fara

Dan podmladkarjev RK v Kočevju

Osmega maja smo imeli v Seškovem domu podmladkarji obeh kočevskih osemletk proslavo. Sodelovali so tudi podmladkarji iz Stare cerkve. Navzoči so bili tudi člani Obč. odbora RK in starši, ki pa jih je bilo bolj malo. Proslave se je udeležilo precejšnje število pionirjev in pionirk.

Jožica Seško nam je najprej razložila pomen podmladkarske organizacije. Tanja pa nam je prebrala zgodbo, ki smo jo vsi radi poslušali. Zelo nam je bila všeč deklamacija male Bože, ki je doživeto deklamirala »Nesreča«. Posebno so nas razveselili harmonikarji. Dve pionirki iz Stare cerkve sta lepo zapeli dve narodni pesmi. Na proslavi je sodeloval tudi pionirski pevski zbor pod vodstvom tov. Anite Zupan.

Član Obč. odbora RK nas je pohvalil in povabil na tekmovalje pri delu podmladkarjev. Najboljša skupina bo prejela prehodno zastavico.

Proslava nam je zelo ugajala, le žal, da ni bilo na njej več ljudi.

Za »Dan podmladkarjev« smo

NOVA POSTAJA V ŽLEBIČU

V Žlebiču nameravajo kmalu začeti z gradnjo novega železniškega postajnega poslopja. V surovem stanju naj bi bila železniška postaja še letos pod streho. Nova postaja bo zgrajena v bližini sedanje stare postaje.

GRČARICE

Kakor vemo, so v Grčaricah dobili nov kulturni dom. S tem so dani pogoji za ustanovitev prosvetnega društva. Želja prebivalcev v Grčaricah je, da bi bilo čimprej ustanovljeno prosvetno društvo.

V nedeljo, 22. maja v Ljubljani. Tudi tu jim želimo mnogo uspeha. S tem načinom dela med našo mladino se bodo krepile gasilske organizacije z mladim naraščajem, ki je stebel nadaljnjega uspešnega dela. Zato naj bi v bodoče vsa društva posvetila več pozornosti naši mladini.

JN

„Na cesti nisi sam!“

Pri Občinskem ljudskem odboru Ribnica je bila ustanovljena komisija za vzgojo in propagando v cestnem prometu. Delo komisije se je začelo od 1. IV. in bo trajalo do 1. VI. t. l., kolikor časa bo v teku akcija za varnost prometa kolezarjev na cestah.

V okviru te akcije so predvajali šest kratometražnih poučnih filmov. V šolah so bili ustanovljeni krožki z namenom, da se pionirji seznanijo s cestno prometnimi predpisi. V krožkih se otroci seznanjajo o varnosti v prometu, ravnanju na cestah, prometnih znakih, sestavi dvokoles, kako mora biti opremljeno dvokoleso, in o vsem, kar mora vedeti kolezar.

Pri tehničnem pouku v šolah izdeležujejo otroci prometne znake, pisali bodo posebne naloge, posvečene akciji. Najboljše naloge bodo nagradili. 15. maja bodo pred posebno komisijo opravljali izpit. Tisti, ki bodo napravili izpit, bodo dobili posebne knjižice in značke Avto-moto Ribnica ter značke občinske komisije za vzgojo in propagando v cestnem prometu.

V šolah imajo predavanja o temi »Na cesti nisi sam« in razna druga predavanja, ki se nanašajo na varnost na cestah.

Komisija je v akciji prometa razdelila podjetjem, gostinskim, trgovskim obratom itd. vrsto propagandnih brošur, letakov itd. z namenom, da bi se čim več ljudi seznanilo z varnostjo na cestah in se seznanilo s cestnoprometnimi predpisi. Akcija prometa (s komisijo tesno sodelujejo organi Ljudske milice Ribnica), lepo poteka.

ČITAJTE IN DOPISUJTE V »NOVICE«!

Lovski krst v Rakitnici

Ali ste kaj slišali za lovski krst? Verjetno vam je o tem bolj malo znano. Tako je bilo tudi z menoj. Zato sem vzel pot pod nož in se oglašil pri Janezu Goršetu v Rakitnici, gospodarju Lovske družine Dolenja vas. Tovariš Gorše je opisal, kako je izgledal lovski krst, ki je bil pred kratkim v Rakitnici. Ivan Kozina, Ivan Gorše in France Kromar so bili kandidati za sprejem v Lovsko družino. V Lovsko družino pa te ne sprejmejo kar tako, kot na primer med ri-

biče. Kandidati morajo, preden postanejo »ta pravi« lovci, skozi krst. Tudi omenjeni trije so bili »kršeni« za lovce po posebnem lovskem postopku. Ta pa izgleda takole:

Iz lovskih veteranov izvolijo sodišče — sodnika in dva porotnika, branila in krvnika. Po daljšem ceremonijal, govornih sodnikov in branila kandidatov, obsodijo zelenice, ki bi radi postali lovci, na kazen. »Kaznujejo« jih zato, ker so ustrelili še pred »uradnim ustoličenjem« med lovce divjad in s tem zagrešili »zločin«. Se pred nastopitvijo »kazni« ponudi sodišče možnost, da se kazen (toliko in toliko udarcev po zadnji plati) spremeni (zniža ali popolnoma zbršje) »obtožencem«, tako da se ti odkupijo z vinom.

Pri zadnjem krstu je bilo tako, da sta bila dva »obtoženca« obsodena vsak na pet udarcev in 4 litre vina, eden pa na šest udarcev in 3 litre vina. Kazen so izvršili tako, da se je »obtoženec« vlegel na klop, preko katere je bila položena koža divjačine, krvnik pa je odmeril vsakemu toliko udarcev, kolikor jih je prisodilo sodišče. Seveda ni manjkalo ljudi, ki so prisostvovali temu krstu, pa tudi smeja je bilo na pretek. »Kazen«, ki je bila naložena v obliki vina, so vsi lovci složno »pretrpeli«.

Cim je kandidat kazen prestal, je postal enakopraven član Lovske družine. Tak običaj sprejemanja novih lovcev je že star.

Pa še beseda o Lovski družini Dolenja vas. Le-ta združuje lovce iz Dolenje vasi, Prigorice, Grčarice, Zadolja, Blate, Makosa, Lipovca, Gorice vasi in Rakitnice. Lovska družina je bila ustanovljena leta 1946 in torej deluje že 14 let. Staršina družine je Pavel Česarek iz Gorice vasi.

Nedavni lovski krst v Rakitnici (Foto: Božič)

Lovska kočja v Velikih Poljanah

Po gozdovih Velike in Male gore nastajajo iz leta v leto nove lovške kočje. Tudi Lovska družina Velike Poljane, si je na enem izmed posvetov lani zadala nalogo, da zgradi lovsko kočjo. Do sedaj je izvršeno že 90 % del pri gradnji nove kočje. Manjkajo le še nekatere malenkosti in lovška kočja »SOBA« (tako smo dali koči ime), bo kmalu popolnoma urejena. Koča bo odprta v juniju v okviru pro-

slave v počastitev 15-letnice osvojitve naše domovine.

Ob tej priliki se poljanski lovci zahvaljujejo vsem, ki so darovali les, vozniškom, ki so po težkem terenu prevažali gradbeni material in vsem ostalim, ki so na ta ali drugi način pomagali pri gradnji. Vso zeleno bratovščino Ribniške doline in Kočevske pa že danes vabimo, da v mesecu juniju prisostvujejo otvoritvi.

»Naprej, ponosno, delovne brigade...«

štva, skovanega ob trdem delu, prisega, ponovljena na trasi in ob tabornem ognju, ko odmeva vesela pesem in se iskri mladost...

Zgodovina mladinskih delovnih brigad sega tja v prva leta okupacije. Leta 1942 je bila v dolini Sanice ustanovljena prva mladinska delovna brigada, ki je pomagala prebivalstvu sredi sovražnih položajev obdelati polja. Vsa vojna leta so posebne mladinske delovne brigade pomagale prebivalstvu pri poljskem delu, pomagale so narodnoosvobodilni vojski, zbiralale orožje itd. Do osvoboditve je mladina prispevala preko petintrideset milijonov delovnih ur in tako pomagala partizanski vojski in ljudski oblasti...

Takoj po vojni se je tradicija delovnih brigad nadaljevala. Pravi obseg so mladinske delovne brigade dobile šele tedaj, kajti po-

rušeno domovino, izčrpano v dolgih letih vojne, je bilo potrebno čim prej obnoviti. Vsak kotiček domovine je hrepenel po delovnih rokah... In mladina se je odzvala! Zapeli so krampl, zavzele so lopate, sekire in žage; vmes je donela uporna pesem, pesem trdnosti in vere v zmago. Številne mladinske brigade so sodelovale pri izgradnji in obnovi mest ter tovarn, cest in prog ter pri sečnji lesa... V Jugoslaviji je bilo skoraj vse železniško omrežje uničeno; mladina je zgradila več kot 350 kilometrov železnice! — Pri izgradnji domovine je mladina opravila precejšen delež, delež, na katerega je lahko vsakdo ponosen!

V letih 1946—1952 je mladina zgradila enajst železniških prog, ki predstavljajo neuničljiv spomenik mladega rodu: Brčko-Banoviči, Samac-Sarajevo, Doboj-Banja Lu-

ka. V teh letih je sodelovalo pri akcijah nekaj nad milijon mladink in mladincev...

Mladina je sodelovala povsod, kjer so bile potrebne mlade roke. V prvih šestih letih je bilo zgrajenih šest velikih cest, med temi tudi avtomobilska cesta Zagreb-Beograd. Tovarne Ive-Lola Ribarja, Rade Končarja, Zvezarne v Zenici, elektrarne v Jablanici, Vlasi, Mavrovu, Zvorniku, Vinodolu — vse to je delo mladih rok, ob vsem tem se je kovalo nesmrtno tovarštvo, bratstvo in enotnost. Na lokalnih akcijah v letih 1953—1957 je delalo skoraj milijon sto tisoč mladincev in mladink! Maršal Tito pa je na šestem kongresu LMJ pozval mladino, naj zgradi avtomobilsko cesto od Ljubljane do Djevdjelje, cesto, ki bo nosila ponosno ime bratstva in enotnosti, saj bo spajala najskrajnejše točke države

kot žila aorta in bo delo mladih rok.

In mladina se je odzvala v takem številu kot še nikdar. Se z večjim elanom je zavihtela krampe in lopate, med delom in v taboru ob tabornih ognjih pa so se zopet mešale slovenske in srbske pesmi in se spajale v en sam mogočen spev o tovarštvu...

Najprej je bila zgrajena cesta med Ljubljano in Zagrebom. 77 km najmoderneje ceste je zgradilo 53 tisoč mladincev v manj kot osmih mesecih. Pretoklo leto so prestavili delovnišče v Srbijo in Makedonijo. 110 km?... Malenkosti... Mladina se je zagrizla v zemljo in skalo, pot je šil v potokih, vendar je zemlja pod vztrajnimi naskoki odjevala, ječala. Vse leto je odmevala pesem lopat in krampov, strojev in mladih src tam, kjer je prej stoletja tožila samo pastirjeva piščal...

Na zvezni akciji je sodelovalo tudi veliko mladincev in mladink iz Slovenije, na različnih lokalnih akcijah (Trojane, Kranj) pa je de-

lalo še okrog 14.000 mladincev...

Letos bo mladina potegnila avtocesto prav do Djevdjelje, do grške meje, to je okrog 120 kilometrov. Pri tem bo sodelovalo tudi 44 slovenskih brigad. Od tega bo štiri brigade dala ljubljanska univerza. To pa še ni vse. Slovenska mladina bo sodelovala tudi na lokalnih akcijah. Šest brigad bo delalo pri melioraciji polj in gradnji hlevov v Horjulu. Tri ljubljanske srednješolske brigade bodo sodelovale tudi pri gradnji temeljev bolnišnice v Kočevju.

Dolg je še spisek akcij, katerih se bo letos udeležila jugoslovanska mladina. Stari brigadirji pa, kadar premlevajo spomine na tiste prve pionirske čase brigadirstva, zadovoljno kimajo in si z nemajhnim zadovoljstvom pripovedujejo, kaj vse so doživeli... In doživeli so veliko, tisto najlepše, kar človeka spremlja vse življenje in ga vedno dela mladega in srečnega — tovarštvo, požrtvovalnost...

France Grivec